

במדבר פרק ו (כב) וַיְדַבֵּר יְקֹזֵק אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (כג) דַּבֵּר אֶל אֶהֱרָן וְאֶל בְּנָיו לֵאמֹר לֹה תִבְרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲמֹר לָהֶם: (כד) יִבְרְכֶךָ יְקֹזֵק וְיִשְׁמְרֶךָ: (כה) יֵאָר יְקֹזֵק פְּנֵי אֱלֹהֵי וְיִסְנֶנְךָ: (כו) יֵשֵׂא יְקֹזֵק פְּנֵי אֱלֹהֵי וְיִשֵּׂם לָךְ שְׁלוֹם: (כז) וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֲנִי אֲבָרְכֶם:

הקדמה: בחז"ל ובראשונים מצינו הרבה רמזים בתוך ברכת כהנים. בברכת כהנים יש ג' ברכות, וכן אומרים ברכנו בברכה המשולשת וגו'. וכן מצינו בחז"ל ובראשונים חשבון של תיבות, שיש בברכת כהנים ט"ו תיבות. עוד מצינו בחז"ל ובראשונים דבנוסף לחשבון הפסוקים והתיבות יש גם כן חשבון של אותיות, שיש שישים אותיות בברכת כהנים. בשיר השירים פרק ג (ז) כתוב: הִנֵּה מִטְּתוֹ שָׁלְשָׁלְמָה שְׁשִׁים גְּבֻרִים סְבִיב לָהּ מִגְּבֻרֵי יִשְׂרָאֵל: מי הם השישים גבורים? אחז"ל הן המה השישים אותיות של ברכת כהנים. וצ"ב למה באמת דוקא ס' אותיות וט"ו תיבות, ולמה דוקא באופן של ברכה המשולשת?

אור החיים במדבר פרק ו

וישם לך שלום פירוש הוא הפך הפירוד, והמשכיל בתיבת שלום ידע כי הוא זה יסוד עולם המחזיק בעליונים ובתחתונים והוא כלי המחזיק ברכה כשארין מפריד, וזה הוא סוד ושמנו את שמי על בני ישראל שגמר אומר ואני אברכם:

[עבודת ישראל ר' ישראל ב"ר שבתי הופשטיין (ה'מגיד' מקוזניץ') נולד בשנת תצ"ג (1737) בעיר אפטא שבאוקראינה. למד בצעירותו אצל הנוודע ביהודה בפראג, ואצל גדולי החסידות המגיד ממזריטש, ר' שמואל שמעלקא מניקלשבורג ור' אלימלך מליז'נסק. מונה למגיד בעיר קוזניץ, ושם למד ולימד, ומסביבו נאספו רבים. היה מפורסם בדרשותיו המיוחדות, ונחשב לאחד מגדולי האדמו"רים בימיו. נפטר בשנת תקע"ה (1814). שושלת מפוארת יצאה ממנו, וכמה חצרות חסידיות. פרסם ספרי הלכה וחסידות רבים, ביניהם הספר 'עבודת ישראל']

עבודת ישראל בראשית פרשת נח

נראה לי לבאר הטעם מה שנקרא הקדוש ברוך הוא שלום הוא ככתוב (איוב כה, ב) עושה שלום במרומו, כי קבלנו מרבתינו נ"ע כי אין לך דבר נברא שאינו מורכב מארבעה יסודות אש רוח מים עפר והם יסודות מתנגדים כי מים מכבים האש והרוח מנפחו וכן כולם אחד לעומת חברו, ומצד השכל אין מבין איך הם בתפיסה אחת להיות מיוחדים ומשולבים, אלא שכח המחברם וכוללם יחד הוא אדון כל. וכתוב (תהלים קד, כד) כולם בחכמה עשית, כי חכמה הוא צירוף כח מה, דהיינו שכל המעשים וארבע היסודות נברא בהם כח ההסתכלות להביט כל דבר כי מה הוא אפס ואופס לפני מחוללו ומוכרח לשמור פקודת יוצרו אשר שם בקרבו הגם שעל ידי זה יתבטל ממציאותו. ולפי זה כאשר המים נעשה אין אפס ובהתפשטות גשמות כח שבקרבו, וכמו כן האש וכן כולם עד שעל ידי זה מתיחדים ומשולבים איש עם רעהו בפקודת היוצר, וכן מלאכי מרכבה דהיינו מיכאל מימין מהלל וגבריאל משמאל ממלל, הגם שהם כוחות מתנגדים זה עושה חסד והשני מתגבר בגבורה עם כל זה שלום במחיצתם ואין שנאה ואין קנאה ביניהם, והוא גם כן מטעם הנ"ל כי כל מלאך מסתכל בכח עושהו דהיינו שחשד שהוא עושה או הגבורה אינו עושה בכח עצמותו רק רצון קונו שרוצה בעבודתו. וזה שמו של מיכאל צירוף מי כאל, פירוש מי עושה חסד בלעדיך, וגבריאל מעיד כי גבורתו מאל יתברך ומבלעדיו אין אלהים לכן הם וכל אשר להם בטלים במציאותם נגד רצון הבורא יתברך שבקרבים, ועל ידי זה נותנים באהבה רשות זה לזה וביניהם שלום וריעות, כי אין המחלוקת וקטטה רק בנפרדים למטה שכל אחד מתנשא לומר אני אשתרר מחמת חכמה שבקרבי, או איזה עילוי אחרי אשר הם תועים מדרך אמת ושוכחים כי היוצר הוא הנותן להם כח לעשות חיל, אבל למעלה בין המשכילים שמבינים מדעתם כי רוח ה' בקרבם והוא מחיה את כולם ומתנהגים כרצונו על כן שלום ואהבה במחנותם. ולכן הקדוש ברוך הוא שמו שלום כי מפני שמו יראים ומתפחדים עד שנעשה שלום ביניהם כנ"ל:

[קדושת לוי ר' לוי יצחק מברדיטשב נולד בערך בשנת ת"ק (1740) לאביו ר' מאיר, שהיה רבה של הוסקוב שבגליציה. לימים התקרב ר' לוי יצחק לר' דב בר המגיד ממזריטש ולר' שמואל שמלקא מניקלשבורג, והפך לאחד מגדולי החסידות. שימש כרב בכמה קהילות בפולין, ביניהם בפנינסק, ובשנת תקמ"ה (1785) מונה לרבה של ברדיטשב, ושם נפטר בשנת תק"ע (1810). היה מפורסם באהבת ישראל המיוחדת שלו, ובהתלהבותו בתפילה ובעשיית המצוות. תלמידו הגדול היה ר' יעקב יצחק הורביץ ה'חזוה' מלובלין. ספרו 'קדושת לוי' על התורה והמועדים ועל פרקי אבות ועוד נחשב אחד מספרי היסוד של החסידות; הוא נדפס לראשונה בסלאוויטא בשנת תקנ"ח (1798)]

קדושת לוי שמות פרשת תצוה

...ומה הוא החכמה, 'ויאמר לאדם הן יראת ה' הוא חכמה' (איוב כח, כח). והנה הבורא יתברך הוא עושה ופעל הכל, וכשעולמות מסתכלים בשורשם ורואים שמעצמותם אין להם כלום, רק כל חיותם הוא מאת הבורא ברוך הוא, אז יראה ופחד חיל ורעדה יאחזו. והנה הבורא ברוך הוא בעולמו ברא

דברים המנגדים זה לזה, אש ומים ורוח ועפר. וכל זה כשמסתכלין על עצמותם, אבל כשמסתכלין על שורשם שהם מקבלין חיות ממקום אחד, שם הם באחדות גמור, אז גם בכאן הם באחדות גמור.

זהו הרמז בפסוק 'הן', כי 'הן' לשון אחדות, כפירוש רש"י שכן בלשון יוני קורין לאחת הן (שבת לא, ב). וזהו הרמז 'הן', האחדות בא מיראת ה', כשהן ביראה מחמת הסתכלות בשורשם אז הם באחדות גמור. וזהו גם כן הרמז בפסוק (איוב כה, ב; נוסח סיום תפילת שמונה עשרה) עושה שלום במרומיו הוא יעשה שלום וכו', 'עושה שלום', אימתי נעשה השלום, 'במרומיו' כשהם מתרוממים ומסתכלים בשורשם, אז הם באחדות גמור. וזהו שדרשו חכמינו ז"ל (במדב"ר יב, ח) על זה הפסוק מיכאל ממים וגבריאל מאש וכו', עיין שם.

מלבי"ם במדבר פרק ו

וע"כ אמרו ששמו של הקדוש ברוך הוא קרוי שלום, כי שכינת ה' היא החוט החורז כל אבני חפץ הבונים את העולם והמקשר אותם לאגודה אחת כמ"ש היש מספר לגדודיו ועל מי לא יקו אורה ושם הויה ב"ה שהוא שמו של הקדוש ברוך הוא הוא השלום המקשר כל העולמות שכולם מתנגדים ז"ז, להיות באיש אחד, ובהעדר השלום לא יש מציאות להויה רק לריב ופירוד והשחתה עד ששם הויה ושם שלום הם שם אחד בעצמו.

סידור התניא (דרשות אל עמי ח"א קפ"ג)

על דרך משל, בי שוים
מננדים שבאים לפני המלך שמתבטלים מציאותם ויחזקו למדרגה אחת
משש - וכו' - והיינו כי שרש בחי' האחרון למעלה, מה שיוכל לקבל כל
ההמכים וקור' חום להיות שרשו באור העליון של מעלה בבחינת
התכלית.

שם משמאל רבי שמואל ב"ר אברהם בורנשטיין נולד לאביו האדמו"ר מסוכוצ'וב בשנת תרט"ז (1856) בקוצק. היה יד ימינו של אביו האדמו"ר ולימד בישיבה בסוכוצ'וב. בשנת תר"ע (1910) נתקבל כאדמו"ר על מקום אביו. נפטר בשנת תרפ"ו (1926). ספרו 'שם משמאל' על התורה והמועדים נתקבל מאוד גם אצל למדנים הרחוקים מחסידות.

שם משמאל בראשית פרשת וירא

ויובן עפ"י מה שהגיד כ"ק אבי אדמו"ר זצלה"ה בהא דאמרו ז"ל (שבת כ"ג א) נר שבת משום שלום ביתו, היינו דבכל ששת ימי המעשה אין שלום בתוך גוף האדם, שהנפש מושכת למעלה והגוף והחומר למטה, אך בשבת שאפי' ע"ה אימת שבת עליו, אין הגוף והחומר מושכים כ"כ למטה ונעשה שלום ביניהם, עכ"ד.

ספר וישמע משה [על הפסוק שמות פרק ח (יט) ושמתי פדת בין עמי ובין עמך]

ושמתי פדות בין עמי ובין עמך (ח-יט)

הנהיך רבי שלום מבלוא זצ"ל, היה אומר: שלש פעמים מובאת המלה "פדות" במקרא: א. בפסוק המובא למעלה; ב. "פדות שלח לעמך" (תהלים קלא ס); ג. "והרכה עמו פדות" (שם קל, ט). שלש הבטחות של גאולה הן כנגד שלוש סוגי הגלות.

הסוג הראשון: יהודים בגלות העמים והארצות. על כך באה הבטחה: "ושמתי פדות בין עמי ובין עמך".

גלות קשה מונו היא: גלות יהודים אצל יהודים. עם קדוש, שבניו מפסיקים על ראשו אחים ששולטים זה על זה ומרכיבים זה את זה. על גלות זו נכתב: "ושמתי פדות שלח לעמך" - עמו שלח בניו הנחונים בשיעור אחרים ויצאם די לחירות מגלותם.

אבל קשה מכלן היא: גלות היהודי אצל עגש. אצל האומות הנשמות. הגאולה מגלות זו אינה אפשרית אלא בכוח התאמצות גדולות של האיש השרוי בגלות. על זה נאמר: "והרכה עמו" - האיש את עצמו - פדות וכששתדל ויחאמץ האדם גמור לצאת מגלותו זאת ויסעוד די ויחוק את יליו. והוא יפדה את ישראל מכל עונותיו.

הערה: ז"ש וְיִשָּׁם לָךְ שְׁלוֹם, היינו דעיקר השלום הוא עם עצמו, שיהיה שלום בין הגוף והנפש ע"י התבטלות לרצון ה', ושוב ממילא יהי' שלום ג"כ בשאר עינים

ראשית כל אתה שלום, ואח"כ "וביתך" שלום, ואח"כ וכל אשר לך שלום.

ולכך יש ברכה משולשת, על פי יסוד המהר"ל דשנים זה פירוד, דבשום אופן א"א לחבר שני קוים, אבל כשיש שלשה קוים אפשר לחבר שלשתם יחד.

בראשית רבתי פרשת בראשית עמוד 48

כשהוא אומר אלה תולדות השמים והארץ בהבראם (ב' ד') אל תקרא בהבראם אלא בה' בראם, אנו למדין שהעוה"ז בה' והעוה"ב ב'.

ר' צדוק הכהן מלובלין - ליקוטי מאמרים עמוד יד

ולכך הוסיף לו י' שהוא על שם המחשבה והחכמה של ה' יתברך רצה לומר שיהיה לו חכמה מצד ה' יתברך וזהו יה יושיעך וגו', ובשם זה אמרו ז"ל (מנחות כ"ט ב) דנברא העולם הזה והעולם הבא ואם כן המכוון בשם זה הוא חיבור שני העולמות, ורצה לומר הכרת העולם הבא בעולם הזה שזה ענין נחלת הארץ ותורה שבעל פה לדעת גם בכל עיני עולם הזה הנפרדים מה' יתברך שבאמת אין נפרדים והכל ממנו

הערה: כלומר ע"י התבטלות לה' אז יש שלום בין עוה"ז ועולם הבא.

כתב ה"בני יששכר" דאות אחת יש באלף בית שאין לו שום פירוד, וזהו האות סמ"ך.

וא"כ שפיר מובן דבברכת כהנים יש שישים אותיות, דאות סמ"ך היא איחוד גמור, וזהו סוד השלום, ולפי המלבי"ם והתניא ובו' דשכינת ה' הוא החוט המקשר, לכך וְשָׁמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל – דעל ידי התבטלות לה' יזכו לשלום ולאחדות, בין לעצמו ובין עם אחרים.